

MAGYARÁG

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felolós szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Egy éve halott MÁRIA királynő

Egy esztendő telt el Mária királynő halála óta.

Egy éve már, hogy minden királynők legjobbika megtért az igazak honába, ahol nincs fájdalom, sem sóhaj.

A román nép életében, törekvéseiben és azok teljességében Mária királynő megkülön

A sokat gyöttrődött nemzet lelke a megújulás forrását és a balsors vigasztalását találta meg Mária királynőben. A román nép földszeretete Mária királynőnél megértést és bátorítást

talált.

Amikor a mi Istenünk elhatározta, hogy elviszi közülünk minden királynők legdrágábbját, a térdeplő, könnybelábadt és fájdalombamerült nemzet királyi pompával kísérte a curtea de argeși kriptába.

És most Mária királynő ott nyugszik férje mellett és elődei mellett és az egész nemzet szeme ma is rátekin.

Mert dacára, hogy már egy év telt el, hogy annyi nap elmúlt azóta, hogy eltávozott közülünk, emléke, a szomorúság, amit maga után hagyott ma is él és élni fog mindörökké a román nemzet lelkében.

Mert Mária királynő egy eszményünket és törekvésünket testesítette meg, amelytől nem tántorodunk el soha.

bőztetett szerepet vitt. És viharban és vidám időkben egyaránt népe mellett élt Mária királynő, biztatta, bátorította és együtt örült vele. A szépnek és igaznak szerelmese, Mária királynő az egymást követő eseményeknek mindig lélekbeli fakadó és eszményeihez hű magyarázatát tudta adni. Ott ahol fájdalmat talált a Fenség, simogatott és enyhített, ahol szegénységre lelt, ott segítő kezét nyújtott.

Királynő volt a királynők között, szerepet vitt népünk felemelkedésének történelmében, annak legszebb lapjaira írva be nevét lelkesedésével, magaslatos magatartásával és lelkének jóságával.

Férje, I. Ferdinánd mellett uralkodva a szükségben utat mutatott neki és támaszául szolgált, amikor erre a támaszra szükség volt.

Anglia újabb engedményeket tesz a Szovjetnek

Hétfőn újabb megbeszélésre került sor Moszkvában

Moszkva, július 17. Az angol-francia-orosz egyezmény megkötésére vonatkozó tárgyalásokat hétfőn folytatták. Az Oeuvre úgy tudja, hogy az angol kormány az egyezmény megkötése érdekében messzemenő engedményeket kíván tenni. Állítólag Törökország addig nem hajlandó katonai együttműködésre lépni Angliával, míg a moszkvai egyezmény nem jön létre.

Olaszország felmondja az angol-olasz egyezményt

Róma, július 17. A Havas jelenti Rómából: Római politikai körökben az a hír járja, hogy az olasz kormány mérlegelni fogja az 1938. április 16-i angol-olasz egyezmény felmondásának lehetőségét. Virginio Gaydanak, a „Giornale d'Italia”-ban megjelent cikke is megerősíteni látszik ezt a hírt.

Varsó, július 17. A lengyel sajtó jelentése szerint a danzigi hatóságok újból megsértették a lengyel kormány és a szabad város közötti egyezményt. A danzigi szenátus Krakau falu mellett táborot létesítettek 1000 nemzeti szocialista részére a kikötő tanácsának engedélye nélkül.

Tegnap bocsájtották vízre az új halászhajót, amit a szabad város szenátusa rendelt. Az újnepségen a szenátus képviselői és a nemzeti szocialista párt vezetői teljes számban vettek részt. A hajó 990 tonnás, 46.35 méter hosszú és 8.3 méter széles, személyzete 22 ember. Érdekesebb, hogy a „halászhajó”-nak

aknavető berendezése is van.

A danzigschichauai hajógyárban a rendőrség több letartóztatást eszközölt. A letartóztatottakat katonai titkok elárulásával vádolják, a Keletporoszországból tengeri úton jött titkos fegyver és municiószállításokat illetőleg.

Ellentámadásba mentek át a szovjet repülők Mandzsuriában

Tokio, július 17. A japán fővárosban nagy nyugtalanságot keltett az a hír, amely arról számol be, hogy a szovjet repülők a külső mandzsu határtól 800 kilométer távolságban levő kelet-sibériai vasútvonal végső pontja ellen légi támadást hajtottak végre. Ezzel a harcok Mandzsuria belseje felé tolódtak, ami Tokióban igen nagy aggodalomra ad okot.

A mandzsu kormány közölte a szovjet kormányval, hogy ha a támadás megismétlődik, a legerélyesebb ellenrendszabályokat lépteti életbe.

Chabarovski jelentések szerint a mongoliai japán-szovjet harcok pozíció háború jellegét öltik magukra. 30 ezer japán-mandzsu katona körülvette a mongol határon levő fontos stratégiai vidéket és erőteljesen dolgoznak az erősítésükön. Szovjet pionír-osztagok viszont erősítéseket építenek a Kaniga folyó balpartján. A szovjet csapatok koncentrációja még nem ért véget. A szovjet-mongol csapatok döntő ellen-támadására a közeli napokban

kerül sor, mielőtt az erősítések megérkeznek.

Terményárak Váradon

Buza 380—392, rozs 300, tengeri 400, árpa 350—360, zab 450—460.

Az új buzaértékesítési törvény formailag hétfőn életbe lépett ugyan, de a végrehajtási utasítás nem érkezett meg és ezért az árakat nem befolyásolta. A felhozatal azonban nagyon gyenge volt.

Negyven gyilkosságot ismert be halálos ágyán egy besszarábiai földműves

Azt vallotta, hogy testvérevel együtt kirabolták és meggyilkolták az Oroszországból csempészett embereket

Chişinău, július 17. — A Dnyeszter partján levő csendes kis Duposar falunak hatalmas szenzációja van. Néhány nappal ezelőtt meghalt Mihail Edvedev földműves, aki, mikor érezte, hogy a vég közeleg, — megkérte a körülötte lévőket, hogy hívják el hozzá a papot és a hatóságokat, mert olyan titkai vannak, amelyeket nem akar magával vinni a tulvilágra.

A pap és a csendőrs vezetője megjelent a haldokló ágyánál és valóban olyan tanuvalomást foglaltak jegyzőkönyvbe, amely a legmerészebb fantáziát is felülmúlja. Edvedev elmondta, hogy bátyja, Ion, a világháborút követő években néhány társával rendszeres embercsempészést folytatott Romániából Oroszországba és Oroszországból Romániába. Az embercsempészs során mintegy negyven embert öltek meg és ezek egy részét egy azóta betemetett kutban, más részét a falu határában levő szőlőkben temették el, az elrablott pénzt és ékszereket pedig, amelyek igen nagy értéket képviselnek, bátyja egy rejtékhelyre dugta el. Elmondta azt is, hogy bátyjának üzelmeiben két duposari egyén, Aftenie és Grigore Musteafa és két orosz, Sergej és Pavel Niponisi segédkezett.

Vallomását jegyzőkönyvbe foglalták és annak aláírása után néhány órával a beteg meg is halt. A hatóságok rövid nyomozás után kézrekerítették Edvedev Iont és az egyik megnevezett bűnsegédet, de ezek a leghatározottabban tagadják, hogy részük lett volna olyan bűncselekményekben, — amelyeket a haldokló rájuk fogott.

Tekintve, hogy a hatóságoknak a vallomáson kívül ezideig

még más bizonyíték nem áll rendelkezésükre, kénytelenek voltak a két gyanúsítottat szabadlábra helyezni, de állandó felügyelet alatt tartják őket

mindaddig, amíg a szőlőket és a megjelölt betemetett kutat fel nem ássák és így a rettenetes gyanú megerősítést nyer, vagy végleg megdől.

Bírái előtt állott a bűnpártolással és sikkasztással vádolt gyergyószentmiklósi rendőrkapitány és a tolvaj rendőrörmesier

Marosvásárhely, július 17. — Érdekes, meglepő fordulatokban bővelkedő lopási ügyet tárgyalt pénteken délelőtt a helyi büntügyi tábla.

Hat évvel ezelőtt, 1933 szeptember 8-án a gyergyószentmiklósi Culceanu féle vendéglőben több vidéki kereskedő csendesen mulatgatott. Később Nichita Vasile rendőrörmesier is betért a vendéglőbe és engedelmet kért, hogy az asztalnál helyet foglalhasson. A mulatság végeztével a kereskedők szállásukra siettek, hogy kipihenjék fáradalmaikat. — Roth Mihály szászrégeni kereskedő a szállodában vette csak észre, hogy a vendéglő asztalán felejtette a zettáját, amelyben 53.000 lei készpénz volt. Nyomban vissza sietett, de megdöbbenéssel látta, hogy a pénz eltűnt.

A kereskedő Nichita rendőrörmesierre gyanakodott, aki utóljára távozott az asztaltól. Ezt a gyanút el is mondotta Nejtoteanu rendőrkapitánynak, a gyergyószentmiklósi kirendelt seg vezetőjének. A rendőrkapitány meg is indította a nyomozást és pár nappal később felhívatta a vendéglő szemé-

dombját, ahol meg is találták a kazettát. Mikor azonban felnyitották, a kazettában csupán egy 100, egy 20 és gy 10 leies pénzdarábot találtak.

A rendőrkapitány ezután azt a gyanút nyilvánította, hogy a pénzt valamelyik vendéglői alkalmazott vihette el, aki a felfedeztetéstől való félelmében elrejtette a ládikát.

Roth Mihály azonban nem elégedett meg az eredménnyel és jelentette az esetet a csikszeredai központi rendőrség vezetőjének. Elmondta, teljességgel meg van győződve, hogy a pénzt Nichita lopta el, Nejtoteanu rendőrkapitány azonban készakarva holtvágányra akarja terelni az ügyet. Ugy látszik, hogy a lopott pénzen megosztozott Nichitával. — A

csikszeredai rendőrség vette kezébe ezután az ügyet és rövidesen olyan súlyos bizonyítékok merültek fel, hogy az ügyészség úgy Nichita, mint felettébe ellen vádat emelt.

Az ügyészség Nichita Vasile ellen lopás Nejtoteanu rendőrkapitány ellen pedig bűnpártolás és sikkasztás miatt emelt vádat. Az érdekes ügy éveken keresztül a csikszeredai törvényvénysek előtt feküdt, majd büntügyi tábla felállítását követően a Semmitőszék — ahová illetékeségi kifogás folytán került az eset — a vásárhelyi büntügyi tábla elé utalta az ügyet. A pénteki tárgyaláson a vádlottak tagadták bűnösségüket, viszont a tanúk nagyrésze nem jelent meg. Éppen ezért a bíróság a tárgyalást elnapolta.

A posta vezérigazgatóságának felvilágosítása a levelek címzése ügyében

Hivatalos nyelven kell feltüntetni a címzett és feladó címét

A Front magyar alosztályának vezetősége eljárta volt a kisebbségi miniszteriumban a levélborítékokon alkalmazott magyar cégfeliratok ügyében. — amire vonatkozóan a miniszterium a posta vezérigazgatóságától választ kért, az eredményt átiratban közölte dr. Mikó Imrével. Az átirat a következőket tartalmazza:

„A posta vezérigazgatósága tudomásunkra hozta, hogy levelekben és a levelezőlapoknak a szöveg részére fenntartott helyén a feladó bármilyen nyelven írhat.

A külső borítékokra, amelyet a postai szervek kezelnek, csak a címzett és a feladó címei irandók latin betűkkel és az ország hivatalos nyelvén, mivel nem áll az egész országban olyan tisztviselői kar rendelkezésünkre, amely jól ismerne a kisebbségi nyelveket s ennek következtében a levelek eltevedhetnek. Minden más szöveg

a feladó címén kívül, külön illetékekkel rovándó meg, ami az ország minden polgárát érintő közös rendelkezés.

Egyébként a nemzetközi egyezmények is előírják, hogy a helységneveknek a levélborítékon a hivatalos megjelölése használandó. Nem szabad tehát a borítékon, vagy a levelezőlapon magyar helységneveket írni, mint pl.: Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó, stb., ezek csak a levél szövegében szerepelhetnek. A posta vezérigazgatósága hangsúlyozza, hogy a fenti rendelkezésekkel nem érinti a kisebbségi polgároknak azt a jogát, hogy anyanyelvüket személyes és kereskedelmi, stb. érintkezésben használják, mivel ezen intézkedések nem vonatkoznak a levél szövegére, hanem csak arra irányulnak, hogy a polgárok ne irjanak a levél borítékára felesleges szavakat.

Ötezer fontért vásárolt ruhaneműeket Zog volt albán király Varsóban

Stockholmban telepszik le az exkirály

London, július 17. A News Chronicle értesülése szerint Zog albán exkirály három napos varsói tartózkodása alatt 5 ezer fontért vásárolt ruhaneműeket és prémeket, úgy a maga, mint családja számára. Az exkirály mindenütt arannyal fizetett. A volt albán király egész vagyona aranyban fekszik és egymillió font értékű angol és francia aranydukátot tesz ki, de ezenkívül jelentős török arany-piaszterrel is rendelkezik.

Stockholm, július 17. Ah-

med Zog szombaton feleségével, kisleányával, négy nővérével és 16 személyből álló kíséretével Stockholmba érkezett. A svéd kormány megadta a volt királynak a letelepedési engedélyt, azzal a kikötéssel, hogy tartózkodni fog bármilyen politikai aktivitástól.

Ahmed Zog állítólag Stockholm közelében egymillió svéd koronát érő történelmi nevezetességű villát vásárolt. A villa berendezéséig a volt király 14 szobából álló lakosztályt foglalt a Grand Hotelben.

Anglia és Németország

A múlt tanulságai

Írta: Antony Eden volt angol külügyminiszter

A németországi iskolákban és vicclapokban rendszeresen úgy ábrázolják az angolokat, hogy ennek végzettszerűen a legkeservebb kiábránduláshoz kell vezetnie. Ezt az abszurdumot lassan és állandóan propagálják a német élet minden terén és ebből ered, hogy Németországban az angolokat nem becsülték valódi értékük szerint és ennek a tévedésnek az árát fizették meg súlyosan.

Ezekkel a szavakkal ítéli el a mai német kancellár a Mein Kampfban a Németországban a háború előtt divó angolelles propaganda-módszereket. Sajnos, — teszi hozzá — a mi történelemtanáraink sem tudták megérteni tanítványaikkal, hogy lehetetlenség egyszerűen csalásra és szélhámosságra felépíteni egy olyan hatalmas organizmust, mint az angol birodalom.

Ennek az éppenannyira világos, mint jogosult kritikának teljességgel ellentmond a német propaganda jelenlegi módszere. Hitler figyelmen kívül hagyja saját figyelmeztetéseit. A távolkeleti angol surlódásokai Göbbels dr úgy állítja be, mint az angol világbirodalom bukásának biztos jelét, miközben a német sajtó tegyelemezett kórusban uszít Anglia ellen.

Ne felejtjük el, hogy a propaganda ez orgiájában egyetlen szó sem esik a bolsevizmus ellen. A demokráciák általában és különlegesen Nagy-Britannia az egyetlen célpont. A „vörös veszedelem” megszünt létezni, nem kétséges, hogy mi foglalta el a helyét.

1914-ig

Igaz, hogy a nemzetközi élet más vonatkozásában, de mégis láthatjuk annak a hideg kalkulációnak minden elemét, amely az 1914-i világháborúhoz vezetett. Az angolok szemében a brit dekadenciáról terjesztett legendák csak egy grimaszt érdemelnek ki. Kétségtelen azonban, hogy a feltevések eltérnek az angol kormány által követendő álláspont tekintetében, úgy távolkeleten, mint az Európában bekövetkezett eseményeket illetően. Hasonló véleményeltérések azonban valóban elkerülhetetlenek egy szabad közösségben. A legnagyobb szerencsétlenség az, hogy Anglia hűségét és elszántságát Németország alábecsüli. Mindenfelől ennek a hitetlenségnek nyilvánvaló jelei mutatkoznak. Amellett pedig ügyes propagandával táplálják nap mint nap. Olyan veszély ez, amelylyel szembe kell szállni, mert következményei végzetesek lehetnek az egész világ számára.

El kell fogadni Humpty-Dumpty csodálatos tanácsát, amelyet egyik regényében nyújt és amely csalhatalan utmutató a problémák mai elvesztőjében.

„Elmondtam nekik egyszer, elmondtam nekik kétszer.”

„Ők nem akartak engem meghallgatni.”

„Elmondtam nekik nagyon hangosan és tagoltan.”

„Felkeltem és a fülükbe ordítottam.”

Hia Nagybritannia azt akarja, hogy a kelet-európai országokkal szemben aláírt kötelezettségeire vonatkozó bizonygatásainak kísérlete meggyőző erővel hasson, figyelembe kell vennie azokat az ürtügyeket, amelyek ma az ellenkező hiedelmét kelthetik. Tény és való, hogy a müncheni egyezményt a különböző országokban különböző módon és különböző modorban magyarázták. Angliában a németek több sége úgy fogta fel, mint Németország utolsó európai területi követeléseinek teljesítését. Csehszlovákia — biztosították az angol miniszterek honfitársaikat — sokkal erősebb lesz, ha határain belül nem lesz többé német kisebbség. Ugyanakkor Németországban és Közép-európa bizonyos részeiben más magyarázattal kísérték, amit nem is mulasztottak el hangoztatni. Azt a magyarázatot fűzték a müncheni egyezményhez, hogy Anglia és Franciaország nem törődik többé Európa sorsával. Ezt az illúziót az a nagyköveti értekezlet, amely Berlinben a müncheni egyezményt követően ült össze, csak megerősítette.

A régi módszerhez lehetetlen visszatérni

Winston Churchill azonnal indítványozta a kötelező katonai szolgálat bevezetését és sürgette, hogy tegyenek különbséget Anglia múltbéli és jelenlegi kötelezettségei között. A múlt évben Nagybritanniá-

nak nem volt közvetlen kötelezettsége Csehszlovákiával szemben, kivéve a Népszövetségi paktumból más nemzetekkel együtt folyó kötelezettségeket. Ma azonban Angliát Lengyelországhoz pontosan körülhatárolt kötelezettség fűzi. Az Anglia és Lengyelország között létrejött egyezmény következménye volt annak, hogy Hitler a múlt év őszén megszegte az angol miniszterelnöknek adott ígéretét. Halifax lord június 29-én elmondott történelmi beszédében ki fejezte biztositókat minden félreértést és habozást eloszlalt és aki a külügyminisztert hallgatta, számotvehetett annak az embernek mély őszinteségével, aki ezeket mondotta. Amit nálunk már teljesen és

tökéletesen átértették, de amit másutt még nem fogtak telleggő, az, hogy támadás esetén mi teljes erőnket mozgósítani fogjuk, hogy teljesítsük vállalt kötelezettségünket.

Ez az alapvető új igazság, amit minden eszközzel meg kell, hogy értsünk a német kormányval. Emerson írta egyszer az angolokról: „Ugy találok, hogy minden nemzet közül az angol az, amely a leghatározottabban áll a talpán.” És minden angol érzi, hogy ez ma éppen olyan igaz, mint valaha.

Mindenesetre szükséges, hogy ne csak az angolok legyenek ebben a kérdésben következetesek és elszántak, de a többi kormányok is. Így aztán minden politikai vagy katonai intézkedés, amely arra szolgál, hogy megértesse a világgal, hogy komolyan veszi kötelezettségeit, a béke ügyét szolgálja. És bármely ilyen intézkedés elmulasztása annyit jelent, mint könnyelműen és megbothsáthatatlanul utat engedni a háború kockázatának.

FELHIVÁS a vásárlóközönséghez!

A hivatalos lap 1939 június 19-iki 138 számában megjelent 17855 sz. munkaügyi miniszteri rendelet a következőképpen szabályozta Oradeán az üzletekben a munkaidőt:

Minden üzlet, a fűszer detail és élelmiszer üzletek kivételével télen, nyáron egyaránt reggel 8 órakor nyit és délután 1 órakor zár.

Az esti záróra a szombat és ünnepek előtti napok kivételével este 7 azaz 19 óra.

Szombat este és az ünnepek előtti estén 8 azaz 20 óra.

Június 1-től szeptember 15-ig délután 4, azaz 16 órakor nyit minden üzlet kivétel nélkül.

Szeptember 16-tól június 1-ig pedig d. u. 3 órakor.

Miután a fenti munkaidő betartásától függ az alkalmazottak szabad és pihenő ideje, amelyet a fenti törvény szociális szempontból biztosít, a nagyváradi Magánalkalmazottak Céhe azon kéréssel fordul

a vásárlóközönséghez, akiknek nagyrésze alkalmazotti, tisztviselő, munkás családtag, hogy bevásárlásaikat az üzletekben csak a fenti munkaidőben eszközöljék.

Senki sem vásároljon reggel 8 óra előtt és este 7 óra után, mert minden ezen túli idő az alkalmazottól vonja el megérdemelt pihenőjét a napi fárasztó munka után.

Ezzel a t. vásárlóközönség is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a munkaidő pontos betartásával az üzletek és irodák alkalmazottai, tisztviselői a napi munkát a törvény előírásainak megfelelően kezdjék meg és fejezzék be. — Reméljük, hogy a nagyváradi t. vásárlóközönség ezúttal is megértéssel fogadja az alkalmazottak eme jogos kívánságát és teljesítve azt, ismét tanujelét fogja adni szociális megértésének.

Az Oradeai Magánalkalmazotti Céh vezetősége.

Sztrájkba léptek a berlini orvostanhallgatók, mert nem akartak aratni menni

(Berlin). Az „Event Pres” jelentése szerint az a rendelet, amely az egyetemi hallgatókat is az aratási munkálatokban való részvételre kötelezte, nagy felzudulást keltett a német diákság körében. 30 ezer diák volt kénytelen tanulmányait félbeszakítani. Az orvos-

tanhallgatók

sztrájkot proklamáltak és ki jelentették, hogy nem mennek mezei munkára, majd cibarrikádozták magukat.

Baldur von Schirack, a Hitler-jugend vezére azonnal az egyetem helyiségéből kivetett és

felszólította a diákokat, hogy azonnal utazzanak el a mezeimunkára, mert különben valamennyiüket letartóztatja.

A felszólításnak meg is lett az eredménye és a diákok abbahagyták a sztrájkot — és elutaztak aratni.

Néma harc a gátér1

Vasárnap egész nap rendőrök hajkurászták a türdözőket
A helytartóhoz és az egészségügyi miniszterhez táviratoztak
a gáttilalom ellen

(Nagyvárad.) Vasárnap a rekkenő hőségben rekordszámú közönség kereste fel a városi strandot. Már a kora délelőtti órákban alig lehetett vetkezőszekrényt kapni.

Vasárnapra elkészült az új Körös-uszoda, amely most már 50 méter hosszú, de a víz most is oly sekély, hogy alig lehet uszni benne. Ki kellene mélyíteni a medret.

Vasárnap egyébként nagyszabású tekeverseny is volt a strandon felállított tekepályán. Egyszóval nagy élénkség uralta a strandot, amihez hozzájárult a zis, hogy a gátitól „el-tanácsolt” fürdőzők is a strandot keresték fel. (Már akinek pénze volt.) A város által kijelölt Körös-szakasz a strand és a vasúti hid közötti részen, ahol a szennyvizcsatornák a folyóba ömlenek, nem szívesen fürdik senki.

Gyászhangulat a gátaknál

A gátak környékén gyászos hangulat uralkodik. Arra a hírre, hogy a fürdőzőket a rendőrök igazoltatják, csak a bátrabb és elszántabb régi „gátisták” merészkedtek ki. A „rendőrségi ellenőrzés” vasárnap is folyt.

Szabadnapos rendőrök előbb azt tanácsolták a közönségnek, hogy ne vetkezőzen le,

akik pedig levetkeztek, azok nem mehetek a vízbe.

Valóságos verseny kezdődött: „Diana hátfájásánál kiváló.”

dött: amikor a rendőrök félre néztek,

a fürdőzők gyorsan beugrottak a vízbe.

A rendőrök a kapott parancs értelmében a csónakázást sem engedték meg, sőt figyelmük más körülményekre is kiterjedt. Egy öreg néni például, aki vasárnap délutáni szórakozását arra akarta felhasználni, hogy kézimunkázzon a parton, felszólította a rendőrt, hogy

legye le a kötőtűt, mert vasárnap nem szabad dolgozni.

A fürdőzők felmentek a hetedik gáthoz, ide nem követték őket a rendőrök.

Este 7 óra után pedig a rendőrök felszólították a parton ülő döglő uszórúhás embereket, hogy öltözzenek fel és menjenek haza.

Természetes azonban, hogy ez a helyzet: a rendőrök és fürdőzők macska-egér harca is tarthatatlan és sürgősen megoldást kell találni. A meg-

oldás pedig nem lehet más, mint

a gátnál való fürdés tilalmának visszavonása.

Tiltakozó táviratok a királyi helytartóhoz és az egészségügyi miniszterhez

Miután fürödni nem lehetett a strandolók táviratokat szövegeztek.

Tiltakozó táviratokat menesztettek Tataru király helytartóhoz és dr. Marinescu tábornok egészségügyi miniszteréhez.

Most kezdődik ugyanis az „egészségügyi offenzíva” és a türdözők fel akarják tártani a miniszter előtt, hogy a város éppen most akarja megakadályozni a szabad folyóvízben való fürdést.

Ezenkívül elhatározták, hogy küldöttségben keresik fel a Nagyváradon tartózkodó dr. Zigre Miklós kultuszminisztert,

akit meg fognak kérni, hogy vizsgálja felül a gátnál való fürdés tilalmát.

Mit mond az orvos

Dr. Hevesi orvos, aki az egyik legrégebb „gátózó”, a következőket mondja:

— Ugy tudom, hogy a város higiéniai okokkal indokolta a gátnál való fürdés betiltását. — Ez az indoklás teljességgel non-sens. Szerintem az uszoda medencéje sokkal antihigiénikusabb. Itt tiszta a víz, erre a város olyan Körös szakaszt akar kijelölni, ahova az összes szennyvizek betorkolnak. A fürdőzők nem fertőzik meg a vizet, és ha fertőzésről szó lehet:

a város meg tudja ugyan akadályozni, hogy az emberek a vízbe menjenek, de hogy döglött állatok ne uszszanak le — Fugyivásárhely feől, azt nem.

A vetkező bódék tulajdonosai

valamennyien jobb emberek, akik egyik napról a másikra tudtak megélni, nagyon elvannak keseredve.

— Érthetetlen, hogy a város

a taxákat beszedi tőlünk, állam adót is dízetünk, de egzisztenciánkat tönkreteszik. Azt mondják, hogy állítsuk fel bódénkat a strand mögött. — Igen ám, de oda senkisé meg fürödni. Olvastuk, hogy a polgármester ur azt kifogásolja, hogy a fürdőzők a gátaknál elmozdítják a köveket. A víz olyan erővel zug alá, hogy ha ez a nyomás nem tudja elmozdítani a köveket, egy-két ember ugyan nem képes rá. Egyébként

hajlandók vagyunk saját költ ségünkön öröket állítani a gátakhoz és garantáljuk, hogy egyetlen ember sem fog felmenni a gátra.

A közönségnek a folyóvíz kell. Sajnos Chirila Augustin polgármester urhoz nem tudunk bejutni, pedig ismerve a polgármester ur jóindulatát, biztosak vagyunk benne, hogy a rendeletet revízió alá venné.

Egyelőre folyik az aláírások gyűjtése a tiltakozó memorandumra. Kétezer aláírást akarnak összegyűjteni. A legelőbb állami intézmény tisztviselője is megígérte, hogy aláírja a memorandumot. A néphangulat oly erőteljesen nyilvánul meg hogy ez elől nem térhet ki a város vezetősége.

Ujból felül kell vizsgálni a gátak környékén való fürdés problémáját.

(p. m.)

Egyre dagad a francia megvesztegetési botrány

Auboin 3 millió 500 ezer, Poirier egymillió frankot kapott a németektől

Páris, július 17. A miniszterelnökség közleményét a Franciaországban leleplezett megvesztegetési botrányról első helyen közlik az összes francia lapok. A lapok megírják, hogy Párisban és a vidéken újabb házkutatást tartottak.

Hivatalos forrásból azt jelen

tik, hogy

Auboin a titkos német pénzforrásokból 3 millió 500 ezer frankot, Poirier pedig 1 millió francia frankot kapott.

Egyes lapok, sőt a francia rádióállomások is azt jelentették, hogy Robert Brasillach, a „Je suis partout” folyóirat főszer-

kesztője és munkatársa Gaxotte is bele vannak keverve a vesztegetési botrányba. A két újságíró most közölte, hogy megrágalmazásuk miatt

500 ezer frank kártérítésre perlik be az újságokat és rádiót.

Ciano repülőgépe megsérült a madridi repülőtéren leszállás közben

Madrid, július 17. Ciano gróf olasz külügyminiszter Toledo-ba látogatott el, ahol megtekintette a toledoi felleget, az Alcázart. — Utána diszszemle volt. A toledoi látogatás látogatás után az olasz külügyminiszter Serrano Suna spanyol belügyminiszter társaságában Seville-ba repült. Sevilla közelében a Pama di Maiorca olasz gőző fedezetéről koszorukat dobta a tengerbe azoknak az olasz katonáknak az emlékére, akik a polgárháború során estek el.

a Sunday Times foglalkozik azokkal a megbeszélésekkel, amelyeket Ciano gróf folytatott Franco tábornokkal. A lap utal arra, hogy még a két országot közvetve érdeklő kérdések is napirendre kerülnek. — Így többek között a Földközi tengeri egyensúly kérdése, a tengeri statutum, a Gibraltár ügye, valamint a földközítengeri politikai helyzet és rendszer kérdése.

A lapok jelentése szerint Ciano gróf repülőgépe, amikor

Madrid közelében a karajadi repülőtéren leszállott, súlyosan megsérült, mert egy kereke eltört. Az utasok közül azonban senkisé sebesült meg.

Saját termésű FAJBOROK

Kisústi pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
3 „ vétélnél 9 Lei
Marghitai Uradalom borlerakata
Oradea, Piața Mihai Viteazul 1.
(Fuchsi palota)

NYÁRI KÉPESLAP PÁRIZSBÓL

Két kis rajz. Ime:

1. „Dudu” miniszterelnök a moziban.

Párisban befejeződött a szezon. Valamire való francia ilyenkor Le Touquet, Deauville és Nizza tengerhajójában, Vichy forrásainál vagy a Pyrreusok szikiánál hűsül. A Champ Elysées már sok mindent látott aszfaltján mostanában már csak a Párisba utazott gazdag és főleg szegény külföldiek igyekeznek magukat remekül érezni. Szóval mit szaporítsuk a szót: a francia főváros kezd kiürülni, a széles avenuek és boulevardok egyhangubbá lesz az élet:

Páris nyaral.

Jobb szórakozás híján, mit tesz az itt rekedt külföldi? Beül egy moziba. A filmszínházakban minden kényelmes fotó előtt ott a hamutálca: a színházakban, mozikban a dohányzás nem tilos és a jó karcos, torokfogyasztó francia dohány mellett, amugy hangosan eldiskurálva csak valahogy eltelik az idő. Vannak Párisban mozik, ahol reggel 8 órától éjjel 2 óráig egyfolytában megy a játék. Négy frankért (10 frank a legolcsóbb szállodai szoba is) az ember, vagy mondjuk: 8 frankért két ember akár egész délután kitűnő helyet biztosíthat magának.

Pereg a film. S a harminc év óta egyformán naiv kis szerelmi történetek és titokzatos detektívhistóriák közben fejtünk a hirdatókon korunk hősei. Itt vannak az óceánrepülő, szépségkirálynők és elsődíjas kancák, a gengszterek, a

DIANA

rheumatikus fájdalmaknál

vastűdejű ember és a nagybaszusz Sztalin Mr. Strang társaságában, amint már egész kimerülten tárgyalnak az angol-orosz paktumról. A Squalis, a Thélis és a Phönix és a frakos Beck külügyminiszter, végül itt van egy prűszkölő olasz gyors tank és egy nyári fürdőtíróbemutató között Daladier is, amint ott sétál a francia légvédelmi kiállítás ehárítóágyui, homokzsákjai és betonfedezékei között.

Franciaországban tudvalevően majdnem semmi és senki sem respektálnak. Itt mindenki azt mondhatja és írhatja, amihez kedve van. A tekintély tisztelet itt nem kötelező tárgy. Ha van jó, — ha nincsen meg, az se baj. Ez az elversze kihat az egész politikai életre, újságírára, rádióra és filmre is. Itt látjuk tehát Daladiert, amint kabinetje élén, zsakeitben, arcán egy francia miniszterelnökhöz illő komor-

sággal (nehéz idők, történelmi feadatok) megnyitja a légvédelmi kiállítást, amely a nővekvő háborus veszélyre akarja fehívni Páris népének figyelmét. Mindezt a fontos és tekintélyes aktust, a hradót magyarázó francia szpikerhang így jelenti be: „Tegnap Dudu is kint volt a légvédelmi kiállításon, ő is mindent szemügyre vett...”

„Dudu”, gondolom, Daladier Edouard francia miniszterelnöknek szűkebb családi körben lehet becéző neve. — Olyasmi, mintha, mondjuk, Chamberlaint „Nevillkének” hívják odahaza... Itt azonban, Uram bocsá, még a miniszter enök is csak Dudu, ugyanugy, ahogyan Chevalier is csak Maurice, vagy ugyanugy, ahogyan itten a francia hirdók előtti szokásos kis karrikatúrákon az angol királyt mindig fülígérő szájjal, a királynőt pedig kizárólag ugyanazzal a divatjamult kalappal, egyes külföldi államférfiakat kizárólag két hajszálas tarkoponyával veti filmre a hirdó.

Már most tudom, hogy ebből az apró kis tényből rettenetes világszemléleti vitát lehet kezdeni. Hogy ime, lám

milyen nagyszerű nép ez a francia, mert ott mindent szabad, vagy éppen, hogy ennek a destrukciónak végre egyszer véget kell vetni, ez a sirja minden tekintélynek. Nem, ebből nem szabad vitát csinálni. Ez így van. Párisban csak a külföldinek tűnik fel. Vértbeli francia észre sem veszi. Párisi kuriózum.

Szóra sem érdemes.

2. Isten veled, Quartier Latin!

Elcsendesül Páris diáknegyede...

Vége az iskolaévnak, szétszélednek a diákok s most őszig csend borul majd a „Bul Mich”-nek becézett Bulevard Saint Michelre és arra a sok kis zeg-zugos utcára, amely a Szent Jakab-ut és a Notre Dame között emberemlékezet óta a diákságnak volt tanyája. A Quartier Latin-ebn nem kevesebb, mint kerek 40.000 diák éli a maga külön, Páristól teljesen független életét. Ha nyéron elmennek, szintelenné és szürkévé válik itt minden. Nincsen élet, nincsen vidámság, a bisztrók üresek, a Luxembourg parkban pedig végre egy kis padhoz jut a sok kör-

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük lapunk ígert, olvasóit, hogy a bizományosnál és a lapkihordónál fennálló tartozásukat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatallal szembeni elszámolási és fizetési kötelezettségeiknek ők is eleget tehessenek.

A MAGYARSÁG kiadóhivatala.

nyékbeli, becsületes öreg nyugdíjas is.

Világos, hogy ezt a szomorú távollétet hosszú és körülményes bucsuszerződéseknek kell megelőzniök. A Quartier utcáit ezért hosszú, farsangi menetek lepik el.

Azután megindul a kofferáradat a pályaudvarok felé. Először csak lassan szivárognak ki a fiúk és leányok a Bul Mich mellékutcaiból. Mindenki még itt szeretne maradni. De zítán megnő az áradat, nő, nő egyre tovább nő s a július 14-re, a legnagyobb francia ünnep napján már üres lett a Quartier Latin, csak mutatóba maradtak itt az öregek és vidékiek. Páris lelke kihalt és örökké ifjú szíve csak alig dobog.

Adieu Bul Mich. Isten veled Szent Jakab-utca.

Viszontlátásra ősszel!

Szőke Péter

Árokba fordult a strandolókkal telt autóbusz Techirghiol és Eforia között

Constanța, július 17. Techirghiol és Eforia között szombat délután borzalmas autóbusszszerecséltenség történt. Egy autóbusz, amely strandolókat szállított Techirghiolból az új strand-

ra, gumipukkanás következtében az árokba fordult.

A betört ablaküvegek több utast megsebesítettek. Legsúlyosabban sebesült Mihailescu Valeria ilfov megyei lelkész felesége, Iancu Sabin gyulafehérvári, Stanciu Stanciu zibói, Satz Izsák constanțai kereskedő, akit a kórházba szállítottak. A safför a szerencsétlenség után eltűnt.

Átszervezik a magyar kormányt

Budapest, július 17. A Pesti Újság értesülése szerint a magyar kormányt rövidesen átszervezik. A felvidéki miniszteriumot megszüntetik, ezenkívül kiválik a kormányból Kundel iparügyi miniszter, Teleki

Mihály földművelésügyi miniszter, Tasnády Nagy András igazságügyminiszter. A megüresedett helyeket Vargha, Lahy és Lukács államtitkárok fogják betölteni.

Háboru esetén Angliában az állam veszi át a filmműtermeket

London, július 17. A Daily Telegraph értesülése szerint a különböző nagyobb filmtársaságok műtermeit háboru kitörése

esetén az állam veszi át. A lap nem írja meg, hogy milyen célokra veszik igénybe ezeket a műtermeket. Tervbevétték a

egészségügyi filmek készítésére két legnagyobb filmgyár: Denham s Buckinghamshire nagy filmtelepeinek átvételét is.

Az Elstree-filmgyár telepeit máris átvette az állam. Buckinghamshireben a Pinewood műtermet a Lloyd biztosítótársaság foglalta le, hogy háboru esetén üzleteit ott bonyolíthassa le.

Marinescu egészségügyi miniszter Nagyváradon

Szombaton reggel Nagyváradra érkezett Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter. A miniszter meglepetésszerűen látogatott el Nagyváradra és így hivatalos fogadtatás nem is várta. Marinescu miniszter dr. Dimitriano Zeno megyei tisztifőorvos társaságában látogatást tett a kórházakban s több szociális intézménynél. A miniszter mindenütt elismerését fejezte ki. Marinescu egészségügyi miniszter vasárnap hajnalban tovább utazott Arad felé.

Papir és írószerek

nagy választékban

Pásztor Ede papirkereskedésben

Piața Mihai Viteazul 4. szám.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 117

Háromnegyed tíz volt már, amikor Miss Nellie bosszankodva emlékezett Richardsra. Mike ajánlotta, hogy elkiséri és utközben hajmeresztő vadász-kalandjait mesélte el, amelyeket Nellie érdeklődve hallgatott végig.

De néhány lépésnyire a fogadótól hirtelen félbeszakították Mike előadását. Mr. Richards viharzott feljűk. Arca vörös volt, szeme kidülledt s rögtön nekitámadt Miss Nellie-nek.

— Hol csavarogtál, te buta liba? Nem mondtam, hogy itt várj rám?

Annyira dühöngött, hogy nem kapott levegőt és Nellie szóhoz jutott.

— Hallotta? — fordult méltóságteljesen Mikehoz. — Ez a neveletlen ember buta libának nevezett... Ezt nem lehet letagadni, maga a tanum rá. Sulyos sértés... Majd megkeserűlöd ezt, te dagadt akasztófavirág. És ha...

Az óriás türelmetlen lett a délután eseményei miatt. Egészes kezével barátnője vállá után nyúlt és Miss Nellie élesen fölsikoltott.

— Gyerünk előre — üvöltött a férfi és taszigálni kezdte a leányt, amikor Mike-ban felébredt a lovagiasság.

— Uram — mondta korholó hangon — ilyesmit nem tesz egy uriember. És ha nem lennénk ebben az unalmas országban, ahol legföllebb a törvény előtt intézik el az ilyesmit, már régen...

Richards fejébe tódult a vér. — Eredj a fenébe, te csavargó — kiáltotta — különben szájonváglok...

— No, hallottak már ilyet — mondta Mike csodálkozva. Aztán villámgyorsan a levegőbe lendült a balökle és pontosan a bikanyaku férfi állát találta el; jobbkeze pedig a gyomorszáját ütötte meg iszonyu erővel. Az óriás hadonászva zuhant hátra...

Miss Nellie elégedetten fordult meg és gunyosan mosolygott.

— Remek — kiáltott Mike-nak. — Mégegyszer köszönöm.

— Szóra sem érdemes — mondta Mike szerényen.

XXVII. FEJEZET

Szokatlanul későn volt már, amikor Morleys Drift fölzaklatott kedélyei megnyugodtak. Mrs. Barbarának végre megérted a nyelve. Mike már régen visszatért az állomásról, amikor az asszony még mindegy a szívét öntötte ki.

(Folyt. köv.)

Veszek

Ócska ólmot

Cim a kiadóban

SPORT

Huszonkétezer főnyi közönség nézte végig a Ferencváros — Bologna mérkőzést

Mind a négy gólt Toldi lőtte

Vasárnap délután az Üllői-úti pályán 22.000 néző előtt, az angol Wiltschire bíraskodása mellett folyt le a mérkőzés, mely a Ferencváros győelmét hozta. A Ferencváros csapata az első félidőben nem törte meg, mégis sikerül a 2. p. Toldi révén a vezetést megszerezni (1:0), amit Purcelli csak a 42. p. tud kiegyenlíteni (1:1). — A második félidőben már jobban működik a Ferencváros gépezet és már a 10. p. Toldi góloz.

(2:1). A 39. p. Toldi fejes góljával kiegyenlíti a Bologna — első mérkőzésen szerzett — előnyét (3:1). A továbbjutáshoz szükséges 1 gólt ismét Toldi szerezte (4:1) a 42. percben. Az első félidőben dr. Sárossi tizenegyesét az olasz kapus kivédte. A Ferencváros legjobbjai: Toldi, Tátrai, Gyetvay, — míg a Bologna részéről a jobb-szárny, Andreoló és — a négy gól dacára — a közvetlen védelem.

Meggyilkoltak egy angol katonát japán ellenőrzés alatt álló kínai fürdőhelyen

Tiensin, július 17. Sang-Hai-Kuan fürdőhelyen eddig ismeretlen tettesek egy angol katonát megtámadtak és megsebesítettek. A katonák sérüléseibe belehalt. A japán jelenté-

sek szerint kínai kommunisták az angol jelentések szerint japán katonák követték el a merényletet. A japán hatóságok megindították a vizsgálatot.

Meghalt az „őrült lángész” a macskák testője

London július 17. A naps-bury elmebetegek szegényszállóján a napokban meghalt 79 éves korában Louis Wain, az „őrült lángész” néven ismert festő. Különleges művészi pályájára megrendítő családi tragédiája indította el. Rövid, boldog házasság után meghalt bájos, ifjú felesége. Utolsó heteiben néhány derűs percet szerzett neki egy kis cica, amely a haldokló ágyán játszadozott. A fiatal férj, aki éjjel-nappal ápolta feleségét, számtalanszor lerajzolta a kecses állatkát és felesége halála után soha többé nem rajzolt mást, mint macskákat. Néhány csodálatosan élethű rajzát meglátta és sokszorosította egy műkiadó és Wain nemsokára világhíres lett. Rajzeit és képeit európai és amerikai muzeumok vásárolták. Legelső bámulói között volt VII. Edward király felesége, Alexandra királyné. A bus-

komor művész tökéletesen beleélt magát a macskák világába, amelyeket a legkülönbözőbb humoros vagy komoly beállításban szerepeltetett s amelyekkel majdnem emberi jellemet és indulatot tudott kifejezni. Ő rajzolt először állatorozatokat fejlecekül és a film feltalálása után ő készítette az első trükkfilmet kizáróan macska szereplőkkel. Később elméje teljesen elborult, majd egy közlekedési baleset során agyrázkódást szenvedett és mint tehetetlen, nyomorgó elmebeteg került az elmebetegekbe. Ramsay Macdonald annakidején, mint miniszterelnök, gyűjtést indított érdekében és ennek eredményéből rendezték utolsó képiállítását. Röviddel halála előtt diszította fel az elmebetegek fogadótermét „A macskák karácsonya” című bájos sorozatával.

Rádió műsor

KEDD

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás jelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthireknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 18.45 Előadás, 19.17 Szim-

fónikus táncok. 20.20 Szerzői est. 22 Hírek. 22.15 Románok. 22.40 Tánczene. 23 Hírek. 23.15 Hangverseny közvetítés. Majd 23.45 Híreknek közvetítése külföldre német, francia és olasz nyelven. Utána: Közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Éterend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 13.40 Hírek. — 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Lemezek. 15.30 Hírek. 17.15

Mese. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Felolvasás. 18.40 Magyar nóták. 19.50 Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Zongora-gordonkaszonáta. 21 Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Az 1. honvéderő gyalogezred zenekara. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

ÁLLÁS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz König kalapszalon.

Snítfrezelőt állandó munkára felveszek. Tache Ionescu 1. udvarban. 3149

Jómegjelenésű pincéreket azonnalra felvesz a Strand-vendéglő. 3148

Felvezünk kisleányt magános nőhöz könnyű munkára. Str. Samuel Micu 8. ajtó 6. 3153

LAKÁS

Szoba-konyhás lakás aug. 1-re kiadó. St. Wilson 14. 3073

Egy szoba-konyhás, világos lakás azonnalra kiadó. Prom. Eminescu 10 (Köröspart) 3104

Butorozott kis udvari, külön bejárati szoba kiadó magános férfi részére. Str. Pasteur 23. (Felső csengő). 3105

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

KÜLÖNFELE

Jómeneteli kerékgyártó műhely kiadó. Ugyanott könnyű, féderes gyümölcszállító kocsi eladó. Scoalei (Iskola u.) 26. 3150

Stanioi-papír, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél. Piața Mihai Viteazul 4.

Ügyes, megbízható kifizető fizetéssel és kosszttal azonnalra felvétetik. Melki apátság borcsarnoka. Piața Mihai Viteazul 1. 3120

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Robbanás és tűz pusztított egy angol hajón

London, július 17. Egy Colombo felé haladó hajó, amelynek fedélzetén 150 utas utazott, a nyílt tengeren kigyulladt. A tüzet nagy nehézségek árán sikerült eloltani, de oltás közben hét matróz életét vesztette, huszonöt pedig súlyosan megsérült. Az utasok közül senki sem sebesült meg. Az eddigi vizsgálatok szerint a tüzet bombarobbanás idézte elő.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA